

КОНЦЕПЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА ОСНОВІ КОНСТРУКТИВНОГО СИНТЕЗУ ЦІЛІСНОГО УЯВЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Доценко С.І., Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Головною проблемою при реалізації організаційної діяльності на основі інформаційних технологій підтримки прийняття рішень залишається проблема неоднозначності модельного представлення організаційної діяльності підприємств. Ця проблема породжується проблемою неоднозначності методу декомпозиції факторів, що описують організаційну діяльність, а також форм відношень між цими факторами. До цих факторів відносять процесні, ресурсні, інформаційні та функціональні фактори. При цьому, методологічною основою представлення факторів організаційної діяльності та форм відношень між ними є методологія системного підходу. В той же час, фундаментальною проблемою для методології системного підходу є проблема неоднозначності визначення змісту категорії «система». Адже, організаційна діяльність підприємства розглядається як сукупність взаємопов'язаних процесів, а взаємопов'язані процеси розглядаються та моделюються як системи.

Основою представлення організаційної діяльності підприємства на основі інформаційних технологій підтримки прийняття рішень визнано архітектурний підхід.

Для розробки архітектурного представлення підприємства на цей час запропоновано цілий ряд методологій, наприклад: Gartner; AMICE, CIMOSA; GRAI-GIM; META Group; NASCIO Architecture Toolkit; Модель «4+1» представлення архітектури та інші.

Наявність наведеного вище переліку методологій представлення архітектури підприємства та а також стандартів щодо *форм* модельного представлення інтегрованої організаційної діяльності підприємства свідчить про відсутність на цей час однозначного визначення моделей факторних представлень інтегрованої організаційної діяльності підприємства для однозначного формування інформаційної технології підтримки прийняття рішень.

Тому, вирішення проблеми наукового обґрунтування методології формування уніфікованих моделей факторних представлень організаційної діяльності підприємств, і формування на їх основі інформаційної технології підтримки прийняття рішень, для цілей інтеграції організаційної діяльності підприємства можливе двома шляхами:

визначенням однозначного змісту для категорії «система»;
застосуванням іншої методології дослідження.

У якості такої методології пропонується застосувати методологію цілісного підходу, виходячи з визначення системи згідно В. М. Волкової: «система є дещо ціле».

Для цього виконано розробку методології конструктивного синтезу цілісного уявлення організованого цілого та його організаційної діяльності для фор-

мування уніфікованих моделей факторних представлень організаційної діяльності підприємств і формування на їх основі інформаційної технології підтримки прийняття рішень для цілей інтеграції підприємства.

Розробка методології передбачала вирішення наступних задач:

1. Виконано аналіз коректності вихідних положень загальної теорії систем. Визначено перелік антиномій (системних парадоксів). Виконано також аналіз стану вирішення проблеми однозначного визначення змісту категорії «система».

2. Для розкриття протиріч у визначених антиноміях цілісності, обґрунтовано основні положення методології конструктивного синтезу цілісного уявлення підприємця, як організованого цілого, та його цілісної організаційної діяльності. На основі аналізу змісту категорій «процес» та «діяльність», а також «система» та «організоване ціле» встановлено закономірності формування організованого цілого та його цілісної організаційної діяльності. Основним принципом формування організованого цілого є принцип діалектичної єдності протилежності станів, які формуються в цих частинах, а саме: проект майбутнього результату (продукт розумової діяльності), та отриманий результат (результат технологічної діяльності). Ці стани поєднуються механізмом забезпечення відповідності.

3. На основі встановлених закономірностей для підприємця, як організованого цілого, доведено гіпотезу академіка П. К. Анохіна про сталість моделі архітектури функціонального представлення організаційної діяльності для організмів та над організмів організованих цілих. На її основі обґрунтовано однозначність моделі архітектури функціонального представлення інформаційної технології підтримки прийняття рішень.

4. Для цієї моделі виконано аналіз методів моделювання факторних процесного, ресурсного та інших представлень організаційної діяльності підприємства. На основі правила діалектичної єдності частин організованого цілого та організаційних задач, які ними вирішуються, розроблено метод синтезу моделей факторного ресурсного, процесного та процесно-ресурсного уявлення організаційної діяльності підприємства.

Для моделі факторного процесно-ресурсного уявлення цілісної організаційної діяльності підприємства розроблено метод синтезу складу та визначення змісту її елементів.

На основі моделі факторного процесно-ресурсного представлення цілісної організаційної діяльності підприємства та моделі функціонального представлення інформаційної технології підтримки прийняття рішень сформована модель діяльності по забезпеченню раціонального використання енергоресурсів.

Таким чином, в результаті вирішення визначених задач на основі методології цілісного підходу та представлення організованого цілого у формі двох частин, які поєднуються діалектичним зв'язком, може бути обґрунтована концепція інформаційної технології підтримки прийняття рішень.